

Yayın No: 17

ISBN: 975-6728-12-4

www.cmis.org.tr

Kuleli Sokak Numara 14
G.O.P. 06700 Ankara
Tel :0.312 447 2025
Faks:0.312 447 8517

ACİL DURUM!

el kitabı

ÇİMENTO MÜSTAHSİLLERİ İŞVERENLERİ SENDİKASI

Bu kitabın yayın ve dağıtım hakkı ÇMİS'e aittir.
Kitabın tamamı veya herhangi bir bölümü ÇMİS'in yazılı izni olmadan fotokopi dahil mekanik veya elektronik olarak transfer edilemez, çoğaltılamaz ve dağıtılamaz.

ACİL DURUM!..

“Can kaybı, yaralanma, yapısal ve yapısal olmayan fiziksel hasarlar, çevresel zararlar ile kurumun faaliyetlerini kısıtlayan, halkla ilişkilerini bozan ve kurumun kapanmasına neden olabilecek beklenmedik, planlanmadık her türlü olay / tehlike acil durum oluşturur.”

ÖNSÖZ

"Acil Durum El Kitabı" isimli bu kitap, Çimento Müstahsilleri İşverenleri Sendikası tarafından hazırlanmıştır.

"Acil Durumlar" olarak isimlendirilen deprem, yangın, sel ve iş kazası ne zaman nerede karşımıza çıkacağı belli olmayan beklenmedik olaylardır. Bu belirsizlikten dolayı da acil durumlara karşı sürekli hazır olunması gerekmektedir. Hazır olunmaması halinde, 17 Ağustos 1999 tarihinde ulus olarak yaşadığımız acıların tekrarıyla karşılaşılması her zaman mümkün olabilecektir.

İş Sağlığı ve Güvenliği Yönetim Sistemi Standardı olan OHSAS 18001'in içerdiği konulardan birisi de acil durumlara hazırlıklı olmaktır. Sosyal sorumluluğu her zaman dikkate alan Sendikamız 2003 yılı Eylül ayından beri başarıyla yürütmekte olduğu "ÇMİS OHSAS 18001 Projesi" çerçevesinde tüm üye işyerlerimizde "Acil Durum Eğitimleri"ni 2005 yılı Haziran ayında tamamlanmıştır. Bu kitap, verilen acil durum eğitimlerini pekiştirmek üzere çalışanlarımızın istifadesine sunulmuştur.

Sendikamız tarafından yayınlanan "Acil Durum El Kitabı'nın, Sendikamıza üye işyerleri çalışanlarına ve konuyla ilgili tüm kesimlere yararlı olmasını diler, saygılarımı sunarım.

Ahmet EREN
Çimento Müstahsilleri
İşverenleri Sendikası
Yönetim Kurulu Başkanı

Ağustos 2005

www.cmis.org.tr

1. Basım Eylül 2005, 5000 Adet
2. Basım Kasım 2005, 5000 Adet

İçindekiler

Acil Durumlara Hazır mısınız?	4
Deprem	6
İş Kazası	13
Yangın	16
Sel	25
Kimyasallar	27
Acil Telefon Numaraları	32

ACİL DURUMLARA HAZIR MISINIZ?

Soru	Evet	Hayır
Aile toplantısı yaptınız mı?	☐	☐
Evde ve her odada güvensiz yerleri belirlediniz mi?	☐	☐
Afet sonrasında 72 saat yetecek kadar yiyecek malzemeniz var mı?	☐	☐
Yaşam destek üniteniz hazır mı?	☐	☐
İlk yardım eğitimi aldınız mı?	☐	☐
Evinizde yangın söndürücü var mı?	☐	☐
Siz ve ailenizin tüm üyeleri su-elektrik-gaz vanalarının yerlerini ve nasıl kapatılacağını biliyor musunuz?	☐	☐
Sizin ve ailenizin önemli kayıtlarının kopyalarını bölge dışındaki yakınlarınıza gönderdiniz mi?	☐	☐
Bir yangın olduğunda yapılacak işleri ailenizle konuşup tespit ederek tatbikat yaptınız mı?	☐	☐
Afet sonrasında yaşadığınız bölge dışında kalabileceğiniz bir mesken var mı?	☐	☐
Afet sonrasında varlığınızı, sağlığınızı tespit ya da kontrol edecek kişiler belirlendi mi?	☐	☐
Okula giden çocuklarınızın okudukları okulun afet planı var mı? Çocuklar ne yapacağını biliyor mu?	☐	☐
Ev, araba ve işyeri ile kendinizi sigorta ettirdiniz mi?	☐	☐
Yataklarınız yanında el feneri ve terlik var mı?	☐	☐
Evdeki ve binadaki çıkış yollarını belirlediniz mi? Deprem sonrası nasıl buluşacağınızı biliyor musunuz?	☐	☐

Soru	Evet	Hayır
Evdeki elektrik sigortaları otomatik mi?	☐	☐
İşyerinizdeki toplanma bölgesinin yerini biliyor musunuz?	☐	☐
İş kazası olması durumunda ne yapacağınızı biliyor musunuz?	☐	☐
İşyerinizde kullandığınız kimyasallar hakkında bilginiz var mı?	☐	☐
İlkyardım çantanız var mı?	☐	☐
Ev halkı yangın söndürme cihazını kullanmayı biliyor mu?	☐	☐
Afet bilgi kartı hazırladınız mı?	☐	☐
Afet sonrası buluşma planınız var mı?	☐	☐
İşyerinizdeki acil durum telefonunu biliyor musunuz?	☐	☐
İşyerinizde size en yakın yangın söndürme cihazının yerini ve türünü biliyor musunuz?	☐	☐

ACİL DURUMLARA HAZIRIM

DEPREM

DEPREM

Deprem nedir?

Tanım:

Yer kabuğunun derin katmanlarının kırılıp yer değiştirmesi sonucu açığa çıkan enerjinin, jeolojik baskıyla kırılması halinde yeryüzüne yayılmasına ya da yanardağların püskürtme durumuna geçmesi nedeniyle oluşan sarsıntılara denir.

Binaları Doğru İnşa Etmek?

Yap

1. Binanızın deprem yönetmeliğine göre inşa edildiğinden emin olun.
2. Yer/zemin şartlarını bilin.
3. Doğru miktar ve kalitede inşaat malzemesi kullanın.
4. İnşaatın eğitimli ve gözetim altındaki işçiler tarafından yapıldığından emin olun.
5. Borular gibi yapısal olmayan unsurların esnek malzemeden olmasına ve sallantı sırasında hareket edebilmelerine dikkat edin.

Yapma

1. Binanızın tasarımını değiştirmeyin.
2. İzinsiz kat inşaa etmeyin.
3. Malzemeleri değiştirmeyin.
4. Binayı inşa edildiğinden farklı bir amaç için kullanmayın.

Aile Afet Hazırlık Planı

1. Aile toplantısı yapılması
2. Güvenli yerlerin tespit edilmesi
3. Çıkış yollarının tespit edilmesi
4. Su ve yiyecek hazırlanması
5. Tesisatların kapatılması
6. Buluşma noktalarının tespiti
7. Önemli evrakların hazırlanması
8. Yatağınızın yanında fener, iş eldiveni ve ayakkabı bulundurulması
9. İlk Yardım Seti hazırlanması
10. Bölge dışı bağlantı kişinin tespit edilmesi
11. Depremden sonra asla ateş kullanılmaması
12. Sağlıkla ilgili acil durumlar dışında telefon kullanılmaması gerekmektedir.

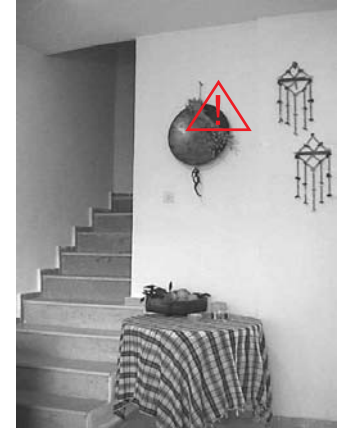
1

HAYAT ÜÇGENİNİ OLUŞTURABİLECEĞİNİZ EŞYALARI VE BÖLGELERİ BELİRLEYİN.

2

TEHLİKELİ BÖLGELERİ, EŞYALARI BELİRLEYİN!.. ÖNLEMLERİNİZİ ALIN.

3 YAŞAM DESTEK ÜNİTESİ HAZIRLAYIN...

- Aile kimlik bilgileri,
- Su,
- Enerji veren yiyecekler,
- Pili radyo ve yedek pilleri,
- El feneri ve yedek pilleri,
- İlk yardım çantası, kitapçığı,
- Kişilerin kullandıkları özel ilaçları,
- Mendil, tuvalet kağıdı,
- Bir miktar para,
- Çok amaçlı çakı
- Battaniye, eldiven, giyecek, ayakkabı,
- Bir kat giysi,
- Kalem, kağıt,
- Uzun ip,
- Düdük.

4 AFET BİLGİ KARTI HAZIRLAYIN

AFET BİLGİ KARTI	
T.C. Kimlik No :	
Adı Soyadı :	
Kan Grubu :	
Şehir İçi Telefon Bilgileri	
İsim:	Tel:0 [ ]
İsim:	Tel:0 [ ]
Şehirler Arası Telefon Bilgileri	
İsim:	Tel:0 [ ]
İsim:	Tel:0 [ ]

Özel Bilgiler	
Düzenli Kullandığı İlaçlar	
İsim :	doz :
İsim :	doz :
Alerjiler:	
Adres:	
Buluşma Noktası:	

DEPREM SIRASINDA YAPMAMANIZ GEREKENLER

- Merdivenlere ya da çıkışlara doğru koşmayın.
- Balkona çıkmayın.
- Balkonlardan ya da pencerelerden atlamayın.
- Asansör kullanmayın.

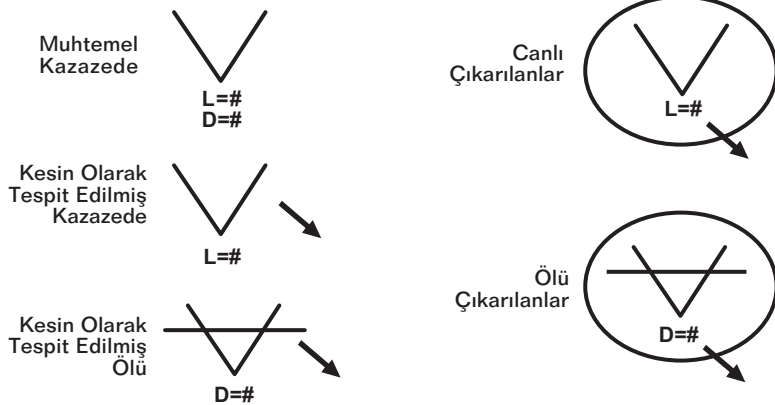
AFET SONRASINDA OLUŞAN BAZI TEPKİLER

- Korku
- İnanamama
- Kaybolmuşluk hissi ve hissizlik
- Sahip olunan mal-mülkten ayrılamama
- Bilgi alma ihtiyacı
- Yardım arayışı
- Yardım sunma
- İştahta değişiklik
- Endişe
- Kızgınlık ve şüphe
- Tepkisizlik ve depresyon
- Ağlama
- Engellenmiş ve güçsüz olma duygusu

✓ YARDIM ETMEK İÇİN YAPABİLECEĞİNİZ EN DOĞRU ŞEYLER

- Kendi duygularınızı anlayın
- Başkalarıyla duygularınız hakkında konuşun
- Yardım etmek isteyenlerin yardımlarını kabul edin
- Yeterince dinlenin
- Bedensel faaliyetlere başlayın
- Birine sarılın, dokunmak her zaman yardımcı olur
- Gerçekten dinlemeyi öğrenin ve dinlediğinizi belli edin ancak sorunu sahiplenmeyin
- Başkalarının duygularını, onları değiştirmeye çalışmadan kabul edin
- Çocuğunuza daha fazla zaman ayırın
- Başkalarına karşı hoşgörülü olun

ULUSLARARASI BİNA İŞARETLEME SİSTEMİ

İŞ KAZASI

İŞ KAZASI

İş Kazası Nedir?

"Önceden planlanmamış çoğu zaman, kişisel yaralanmalara, makinelerin, araç ve gereçlerin zarara uğramasına, üretimin bir süre durmasına yol açan bir olaydır "

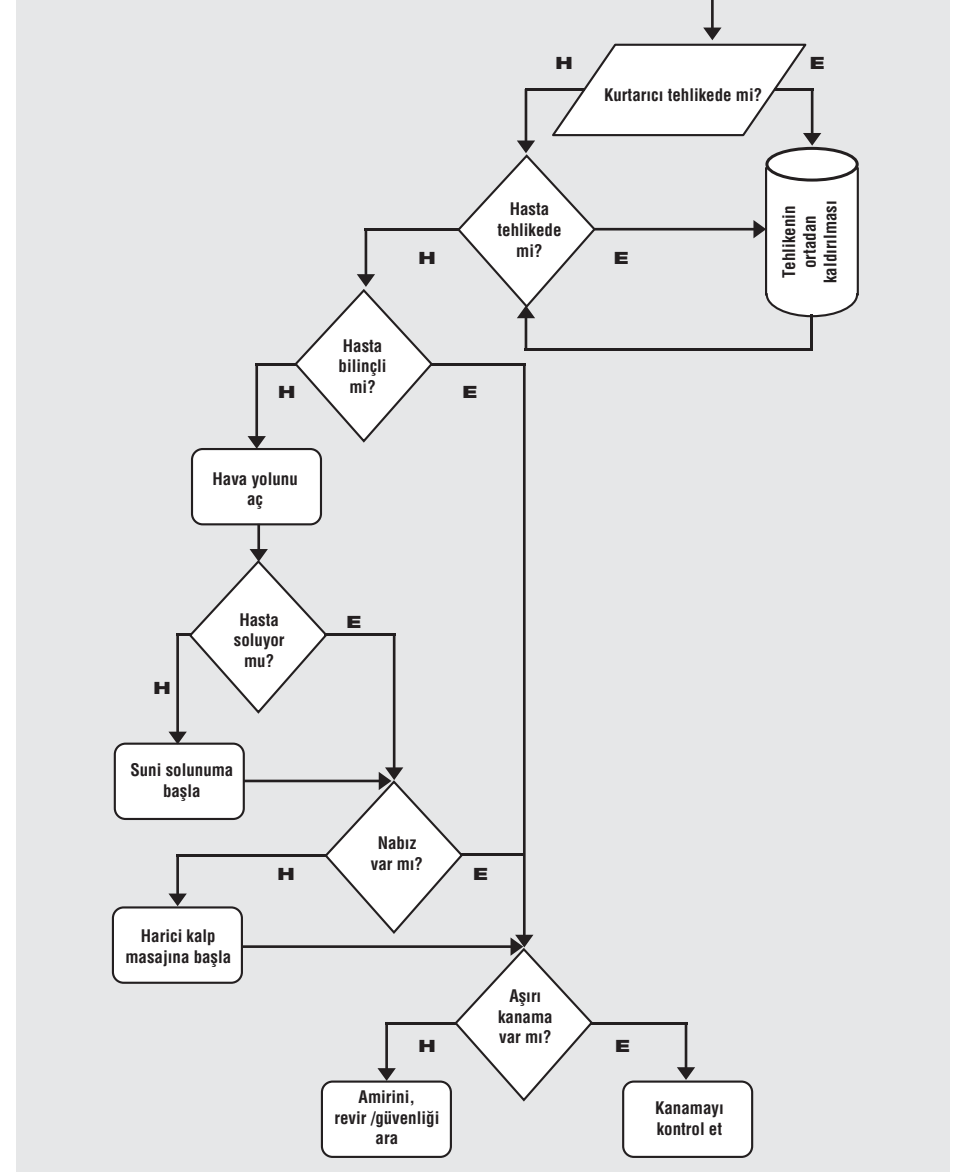
Dünya Sağlık Örgütü (WHO)

"Belirli bir zarar veya yaralanmaya yol açan, önceden planlanmamış beklenmedik bir olaydır "

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO)

İŞ KAZASI HAREKET PLANI

YANGIN

YANGIN

Yangın nedir?

Tanım:

Maddenin ısı ve oksijenle birleşmesi sonucu oluşan kimyasal bir olaydır. Yanma olayının oluşabilmesi için madde, ısı ve oksijenin (hava) bir arada olması gerekir.

Yanmanın temel elemanları:

1. Yanıcı madde
2. Oksijen (hava)
3. Isı (kivılcım)

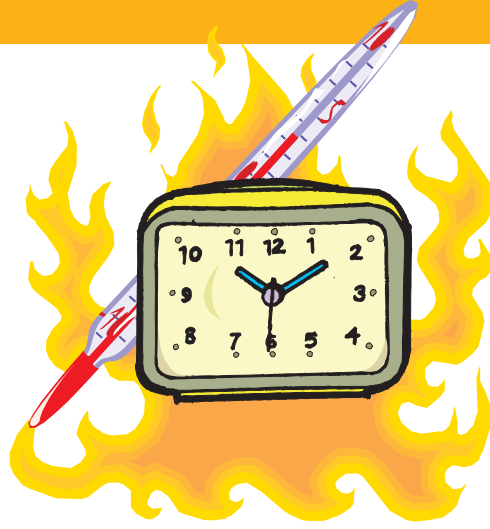
YANGIN İHBARI

- Ad, soyad,
- Telefon numaranız ve adresiniz,
- Yangın yerinin adresi,
- Yangının çeşidi,
- Telefonu karşı taraf kapatmadan kapatma.

AİO
110

Yangında Sürelere Göre Isı Artışı

05 dakika sonra	555 °C
10 dakika sonra	660 °C
15 dakika sonra	720 °C
30 dakika sonra	820 °C
60 dakika sonra	927 °C

İnsan Vücudunun ve Solunum Sistemlerinin Dayanma Süreleri

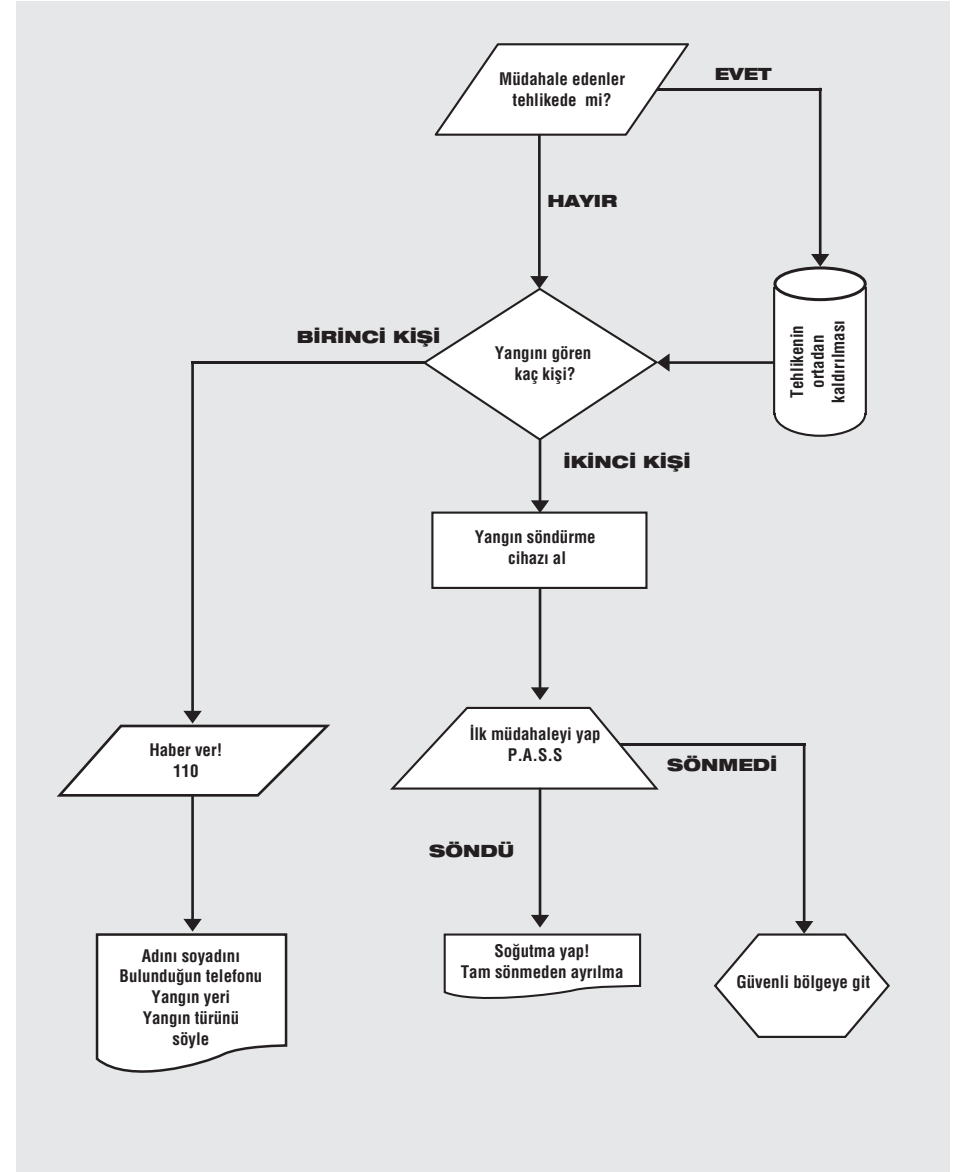
65 °C	1 - 2 saat
120 °C	15 dakika
143 °C	5 dakika
177 °C	1 dakika

5
Dakika

YANGINLARDA EN BÜYÜK SICAĞLIK ARTIŞI İLK BEŞ DAKIKA İÇİNDE OLUR.

YANGIN MÜDAHALE PLANI

YANGINA YAKALANIRSANIZ

- Duman ateşten daha öldürücüdür!
- Hemen yere yakın bir pozisyon alın.
- Yüzünüzü ıslak bir havlu ile örtün.
- Güvenli bir çıkış noktasına doğru sürünerek ilerleyin.
- Sıcak olan bir kapıyı açmayın.
- Eğer bir yerde kapalı kalırsanız, kapıyı kapatın ve kapının altını ıslak bezlerle tıkayın.
- Sizinle çıkış arasındaki yangın küçükse, hızla çıkışa doğru gidin.
- Eğer giysinizin tuttuğunu fark ederseniz, yardım istemek için bağırın.

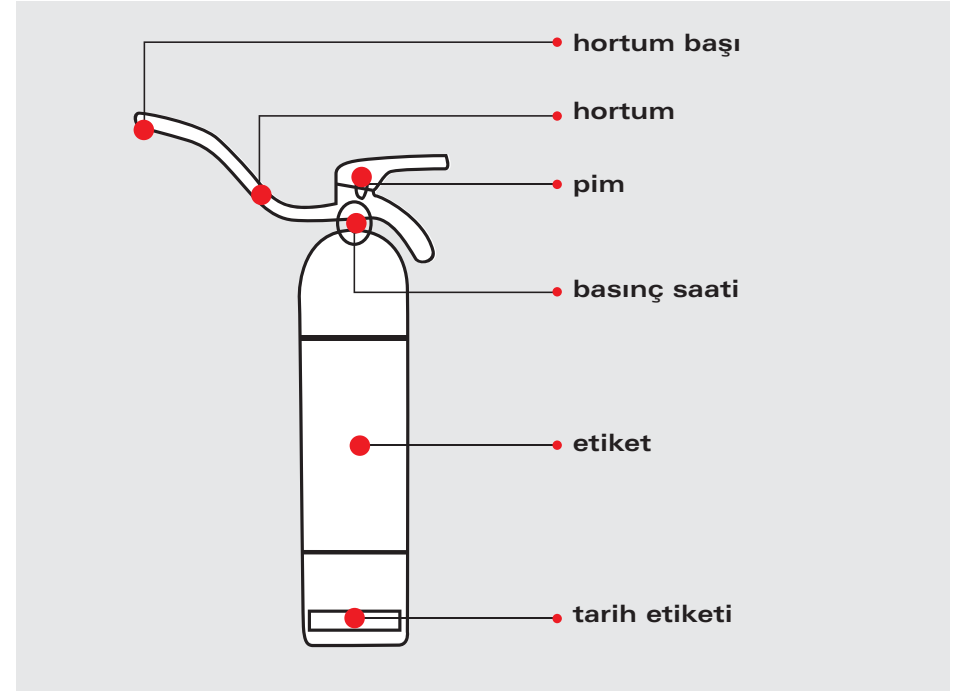
DUR, YAT, YUVARLAN!

Dur: Koşarsanız havadaki oksijen alevlerin artmasına neden olacaktır.

Yat: Ayakta durursanız alevler hızla hayati organlarınıza doğru yükselecektir.

Yuvarlan: Ateşi söndürmek için yerde yuvarlanın.

Eğer başka birinin tuttuğunu görürseniz o kişiyi durdurun, yere yatırın ve yuvarlayın.

YANGIN SÖNDÜRÜCÜNÜN BÖLÜMLERİ

1. Basınç saati: Yangın söndürücüde yeterli basınç olup olmadığını gösterir.
2. Pim: Yangın söndürücü kullanılmadan önce çekilip çıkartılmalıdır.
3. Hortum başı: Yangının kaynağına doğrultulmalıdır.
4. Hortum: Esnek, kaliteli ve kullanılması kolay olmalıdır.
5. Etiket: Yangın söndürücünün hangi tür yangınlar için olduğunu ve nasıl kullanılacağını gösterir. (A-B-C)
6. Tarih etiketi: Son kullanım tarihini gösterir.

YANGIN ÇEŞİTLERİ

A Sınıfı Yangınlar:

Katı Madde yangınlarıdır. Soğutma ve yanıcı maddenin uzaklaştırılması ile söndürülebilir.

B Sınıfı Yangınlar:

Yanabilen sıvılar bu sınıfa girer. Soğutma (sis halinde su) ve boğma (Karbondiyoksit, köpük ve kuru kimyevi toz) ile söndürülebilir.

C Sınıfı Yangınlar:

Likit petrol gazı, hava gazı, hidrojen gibi yanabilen çeşitli gazların yanması ile oluşan yangınlardır. Kuru kimyevi toz, halon, 1301 ve halon 1211 kullanarak söndürülebilir.

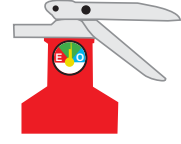

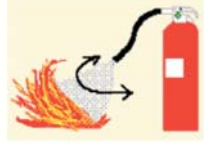
D Sınıfı Yangınlar:

Yanabilen hafif metallerin ve alaşımların (Mağnezyum, Lityum, Sodyum, Seryum gibi) yanmasıyla meydana gelen yangınlardır. Kuru kimyevi tozlar bu yangınları söndürmede kullanılırlar. Elektrik donanımlarının yanmasıyla oluşan yangınları ayrı bir sınıf içinde değerlendirmeyip C sınıfı yangınların içerisinde inceleyebiliriz. Elektrik akımı kesilerek müdahale edilmeli ve kuru kimyevi toz kullanılmalıdır.

Yangın Sınıfı	Yanıcı Madde	Söndürme Prensipleri	Kullanılacak Madde veya Malzemeler
A	Odun, Kağıt, Tekstil ve Benzeri Kumaşlar	Soğutma	Su, Su Esaslı Cihazlar, Kuru Kimyevi Tozlu Cihazlar kullanılmalıdır.
B	Yanabilir Sıvılar ve Sıvılaştırılabilir Katı Maddeler	Boğma	Kum, toprak, köpüklü, karbondiyoksitli ve kuru kimyasal tozlu cihazlar kullanılmalıdır.
C	Gazlar ve Sıvılaştırılmış Gazlar	Yanıcı maddenin ortadan kaldırılması	Yanıcı madde olan gaz muslukları kapatılmalı, daha sonra etrafa tutuşturduğu yangının türüne göre söndürülmelidir.
D	Metaller	Kimyasal reaksiyon sonucu söndürme	Yanan metale uygun kimyasal söndürme maddesi kullanılmalıdır.

YANGIN SÖNDÜRÜCÜNÜN KULLANIMI

(P.A.S.S) *

<p>Pimi Çekin</p> 	<p>Ateşin Kaynağına Yönelin</p>
<p>Sıkın</p> 	<p>Süpürün</p>

<p>Pimi Çekin</p>	<p>Ateşin Kaynağına Yönelin</p> <p>Yangın söndürücüyü aşağıdan, ateşe doğru tutun. Zehirli gazı solumaktan kaçının ve sıçrayabilecek şeylere dikkat edin</p>
<p>Sıkın</p> <p>Yangın söndürücüyü ateşe doğru sıkın. Sıkarken belirli bir mesafeden, uzaktan sıkın ve ateş sönmeye başladıkça yaklaşın</p>	<p>Süpürün</p> <p>Yangın söndürücüyü kadar süpürür gibi yaparak, söndürücü maddeyi sıkıldığınız alanı genişletin. Yangın sönmeye başladıkça, ilk müdahaleden sonra geri çekilip durumu gözden geçirin. Bir kez sıkılan yangın söndürücü tam boşalmasa bile, yeniden doldurulmalıdır.</p>

* abcd temel afet bilinci kartından alınmıştır

LPG ÖZELLİKLERİ NELERDİR? *

- LPG, ham petrolün rafinerilerde damıtılmasından ya da doğalgaz yataklarından elde edilir.
- Hava ile karıştırılmadıkça yanmazlar.
- Renksiz ve kokusuzdur.
- Herhangi bir kaçak olması durumunda kolayca tanınabilmesi için özel olarak kokulandırılmıştır. (kerih esansı)
- LPG zehirleyici etkisi olmayan bir maddedir.
- LPG gaz halindeyken havanın iki kadar ağırdır.
- Oda sıcaklığında (20 °C) gaz halinde olan LPG, tüplerde basınç altında sıvı haldedir.
- Tüplerin vanası açıldığında atmosfere çıkan LPG daima gaz halindedir.

* "İpragaz bay yanlış bay doğru" kitapçığından alınmıştır.

BAĞLANTILAR İÇİN ÖZEL ÖNLEMLER:

- En yakın mesafeden bağlayın, çevresinde dolaştırmayın.
- 125 cm den daha uzun tutmayın.
- Arızalı olduğundan şüphelendiğiniz dedantörü kesinlikle kullanmayın.

GAZ KAÇAKLARINA KARŞI NE YAPMALI?

- Paniğe kapılmayın.
- Kokuyu duyduğunuzda, cihazı kullanmayı bırakın.
- Kapatarak gaz kaçağını önleyin.
- Havadar bir yere götürün.
- Hemen satıcınızdan bir yetkili isteyin.
- Ortamı havalandırın.
- Gaz kaçağının yerini kibrit yakarak aramayın.
- Kıvılcım çikabilece her türlü hareketten uzak durun.

SEL

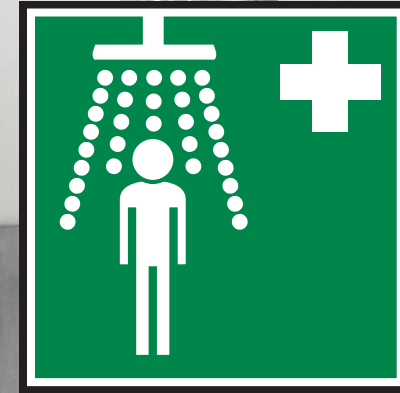

SEL SIRASINDA;

- Evin dışında bulunuyorsanız, hemen yüksek bir yere çıkın.
- Su yatağı veya çukur bölgeleri hemen terk edin.
- Sel bölgesini hemen terk etmelisiniz. Asla suda karşıdan karşıya geçmeye çalışmayın.
- Sel sırasında arabanızdaysanız asla su ile kaplı yoldan gitmeye çalışmayın. (Sellerin meydana getirdiği ölümlerin yarısı araba ile ilişkili olduğundan asla sel sularının bulunduğu bölgelerde araba kullanılmamalıdır.)
- Arabanızda herhangi bir arıza oluştuysa hemen terk ederek yüksek bir yere çıkın (Yollar akan sular tarafından doldurulacağı için eğer arabanız 60 cm yükseklikteki hareket eden suda kalmışsa su onu kaldırıp sürükleyebilecektir.)

KİMYASALLAR

İşaret	Sembol	Riskin Tanımı	Önlemler
Parlayıcı (F) Çok hızlı parlayıcı (F+)		<p>Yanıcıdır ve bu nedenle önemli ölçüde yangın tehlikesi taşırlar.</p> <p>F+ işaretli malzeme çok yanıcı olup 0 °C altında bile kolaylıkla kıvılcımla, statik elektrikle tutuşabilen maddelerdir.</p> <p>F işaretli maddeler parlama noktasını 21°C altında olan maddelerdir. Herhangi bir ısı kaynağı ile temasta kolayca tutuşabilirler.</p>	<p>Malzemeyi ısı kaynaklarından, diğer parlayıcı - parlayıcı maddelerden uzak tutunuz.</p> <p>Bu maddeyle çalışırken veya yakınında sigara içmeyiniz.</p>
Oksitleyici (O)		<p>Fuel-oil gibi yanıcı maddelerle temas ettiği zaman patlamaya neden olabilir veya çok tehlikeli reaksiyonlar oluşturabilir.</p> <p>Göze veya cilde geldiğinde yakabilir.</p>	<p>Malzemeyi yanıcı maddelerden uzak tutun ve ilgililerin gösterdiği yerde depolayın.</p> <p>Tutuşma kaynaklarından uzak tutun.</p> <p>Bu maddelerle çalışırken veya yakınında asla sigara içmeyin.</p> <p>Yüzü, gözü elleri koruyan uygun koruyucuları kullanın ve koruyucu elbise giyin.</p>

İşaret	Sembol	Riskin Tanımı	Önlemler
Patlayıcı (E)		<p>Patlama çok hızlı bir reaksiyondur. Ürünün özelliğine bağlı olarak ısı, kıvılcım, başka maddelerle temas veya sürtünme patlamaya neden olabilir.</p>	<p>Malzemeyi ısı kaynaklarından, diğer parlayıcı - parlayıcı maddelerden uzak tutunuz.</p> <p>Bu maddeyle çalışırken veya yakınında sigara içmeyiniz.</p>
Aşındırıcı (C)		<p>Temas ettiğinde ciddi göz ve deri tahrişine neden olur.</p>	<p>Kaplarını sıkıca kapalı tutun. Göz, yüz, el ve koruyucu elbise gibi gereken koruyucuları kullanarak göz, cilt veya vücut temasından kaçının.</p>

İşaret	Sembol	Riskin Tanımı	Önlemler
Tahriş Edici (Xi)		Solunursa tehlikeli olabilir. Diğer maddelerle reaksiyona girebilir. Uzun süreli etkilenmelerde dokularda ciddi yaralanmalara neden olabilir.	Herhangi bir temasta; temas eden yeri on (10) dakika yıkayın. İyi havalandırılmış alanlarda kullanarak veya iş sağlığı - iş güvenliği biriminin / MGBF belirlediği uygun solunum koruyucu cihazları kullanarak solumaktan kaçının.
Çevre Sağlığı İçin Tehlikeli (N)		Bitki örtüsü için çok zehirli. Ozon tabakası için tehlikeli.	Tehlikeli atık kurallarına uygun imha edin. Çevre kirliliğini önlemek için uygun şekilde depolayın.

İşaret	Sembol	Riskin Tanımı	Önlemler
Zararlı (Xn)		Öldürücü derecede zehirli maddelerdir. Eğer yutulursa veya solunursa öldürücü olabilir veya kalıcı rahatsızlıklar bırakabilir. Cilde temas yoluyla da vücuda girebilir. Temas ederse cildi veya gözleri yakabilir	Malzemeyi çok dikkatli taşıyın. El, yüz, göz veya koruyucu elbiseleri de içeren koruyucu malzemeyi kullanarak bu maddelerin cilt veya gözle temasından sakının. Kullandıktan sonra elinizi yıkayın ve yıkayın.
Zehirli (T) Çok zehirli (T+)		Öldürücü derecede zehirli maddelerdir. Eğer yutulursa veya solunursa öldürücü olabilir veya kalıcı rahatsızlıklar bırakabilir. Cilde temas yoluyla da vücuda girebilir. Temas ederse cildi veya gözleri yakabilir	Malzemeyi çok dikkatli taşıyın. El, yüz, göz veya koruyucu elbiseleri de içeren koruyucu malzemeyi kullanarak bu maddelerin cilt veya gözle temasından sakının. Kullandıktan sonra elinizi yıkayın ve yıkayın.

ACİL TELEFON NUMARALARI

Önemli Telefonlar	Telefon No
Yangın ihbar	110
Hızır acil	112
Polis imdat	155
Jandarma imdat	156
Elektrik arıza	185
Gaz arıza	187
Sahil güvenlik	158
Orman yangın ihbar	177
Ruhsal danışma	182
Zehirlenme	0800 314 79 00
Hastane	
Taksi	

Kaynakça

- bay yangın / bay doğru kitapçığı / İPRAGAZ yayınları
- abcd temel afet bilinci el kitabı / B.Ü.KRDAE yayınları
- Depremle yaşamayı öğrenmeliyiz broşürü / T.C.İÇİŞLERİ BAKANLIĞI SİVİL SAVUNMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ yayınları
- Acil durum broşürü DÖKTAŞ A.Ş.
- Birleşmiş Milletler Komitesince Tehlikeli Maddelerin Taşınmasında Kullanılması Önerilen Semboller / MUSTAFA TAŞYÜREK / www.isguvenligi.net
- www.e-cografya.com/fiziki/afetler/klimatik/sel.html
- http://www.iahep.org
- talimatlar / KASTAMONU ENTEGRE AĞAÇ SAN. VE TİC. A.Ş.
- kurumsal acil durum planlamaları / AKUT
- Depremin psikolojik sonuçlarını tanıma ve hafifletme / Türk Psikologlar Derneği Deprem Özel Çalışma Grubu
- REUTERS MICHAEL DALDER kapak fotoları

